

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	7215011359
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7215011359.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom dňa 18. decembra 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného P. H. D. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/70/2022, z 15. novembra 2022

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice II, sp. zn. 8T/113/2015, z 22. marca 2022 bol obvinený P. H. D. uznaný za vinného zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že:

„ako majiteľ bytu č. X v O. A. F. A. Č.. XX, po jeho odkúpení v roku 2009, vykonal svojpomocne neodbornú rekonštrukciu kúpeľne, ktorá nemá okno, bez vypracovania projektu jej rekonštrukcie a zakreslenia napojenia plynového prietokového ohrievača vody, čím nezabezpečil bezpečné prevádzkovanie plynového prietokového ohrievača vody zn. Mora 371, pretože priestor kúpeľne vzhľadom na jeho výkon nemal minimálny objem 17,5 m³ ale len 9,56 m³; nezabezpečil, aby nové dvere kúpeľne mali neuzatvárateľný prierez v spodnej časti za účelom dosiahnutia cirkulácie vzduchu; nezabezpečil, aby spaliny plynu z prietokového ohrievača vody boli odvádzané do komínového telesa, pretože tie boli odvádzané do stúpacej šachty bytového domu; nezabezpečil odbornú inštaláciu ventilátora, ktorý do kúpeľne neprivádzal vzduch ale naopak ho z nej odsával, v dôsledku čoho nebol zabezpečený dostatočný prívod vzduchu pre správne horenie plynu v prietokovom ohrievači vody a tak dňa 12.03.2013 o 11:00 hod. v predmetnom byte, ktorý medzičasom prenajal, došlo počas sprchovania X. P., nar. XX.XX.XXXX, občana Írskej republiky k otrave uvoľneným oxidom uhoľnatým a následne po hospitalizácii v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach na ul. Rastislavovaj č. 43 k jeho úmrtiu dňa 15. 3. 2013.

Za to mu bol uložený podľa § 149 ods. 1, § 56 ods. 1, ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona peňažný trest vo výške 3.000 (tritisíc) eur; pre prípad, že by výkon peňažného trestu bol úmyselne zmarený súd ustanovil podľa § 57 ods. 3 Trestného zákona náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej F. P. škodu vo výške 9.367,40 eur. Podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodenú so zvyškom uplatneného nároku na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolaní tak obvineného, prokurátora ako i poškodenej rozhodol rozsudkom, sp. zn. 8To/70/2022, z 15. novembra 2022 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil obvineného P. H. D. spod obžaloby prokurátora pre skutok, ktorý mal spáchať na skutkom základe tam podrobne uvedenom, pretože nie je trestným činom. Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku poškodenú F. P. s nárokom na náhradu škody zároveň odkázal na civilný proces.

Proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/70/2022, z 15. novembra 2022 podala na podnet poškodenej ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky dovolanie (pozn. v čase rozhodovania o ňom už máme ministra spravodlivosti, ďalej ale bude používané označenie, kým bolo podané), a to v neprospech obvineného P. H. D. s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia] a § 371 ods. 3 Trestného poriadku [minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie vecí].

Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky v dovolaní nasledovne argumentovala:

- rozhodnutie odvolacieho súdu a spôsobu jeho prístupu ku kvalifikácii skutku obvineného a jeho hodnotenie vykonaných dôkazov vo veci, nie sú založené na prísnom logickom úsudku, ku ktorému by súd dospel na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku;
- obvinený ako lekár pristúpil k rekonštrukcii bytu nezodpovedne a neopatrne, keďže si ako anesteziológ musí byť vedomý následkov vdychovania kyslíčnika uhoľnatého a vykonanou rekonštrukciou, bez oznámenia príslušnému stavebnému úradu, zhoršil podmienky prevádzkovania plynového prietokového ohrievača vody v kúpeľni;
- nájomcovia neboli upozornení na možné riziko otravy oxidom uhoľnatým a nájomníčka P. D. apelovala na obvineného v súvislosti s tým, že v kúpeľni cíti čudný zápach;
- prítomnosť pracovníkov spoločnosti W., X. v predmetnej kúpeľni v roku 2012 sa nepodarilo potvrdiť ani vyvrátiť, pretože v tejto okolnosti boli zabezpečené dve skupiny odporujúcich si dôkazov;
- obvinený mohol a mal, ako majiteľ bytu, dostať informáciu, že prebieha revízia plynových zariadení v obytnom dome a mohol sa o jej výsledky zaujímať;
- obvinený nevykonával povinnú kontrolu plynového prietokového ohrievača vody jedenkrát za rok;
- každý subjekt bez ohľadu na odborné znalosti musí mať vedomosť o rizikách spojených s nedokonalým spaľovaním zemného plynu a je očakávané, že vlastník bytu bude citlivo pristupovať k zariadeniu, ktoré môže ohroziť život;
- zastávala názor, že v predmetnej trestnej veci aplikovanie zásady in dubio pro reo neobstojí, hlavne kvôli tomu, že sú vo veci vykonané ďalšie dôkazy (znalecké dokazovanie) preukazujúce, že si obvinený nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú ako majiteľovi bytu z príslušnej právnej úpravy a súvisiacich noriem;
- po preskúmaní veci tak dospela k záveru, že zistenému skutkovému stavu na rozdiel od dôvodu odvolacieho súdu, podľa nej zodpovedá právna kvalifikácia skutku obvineného ako prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, nakoľko obvinený z nedbanlivosti spôsobil smrť poškodenému;
- vykonané dokazovanie odôvodňuje záver smerujúci k uznaniu viny obvineného.

Navrhla preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 8To/70/2022, z 15. novembra 2022 bol porušený zákon v ustanovení § 285 písm. b) Trestného poriadku v prospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku aby napadnutý rozsudok zrušil a zrušil tiež všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo jeho zrušením, stratili podklad, a nakoniec aby podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku naposledy označenému súdu zároveň prikázal, vec v potrebnom rozsahu znova prerokovať a rozhodnúť.

Na to obvinený prostredníctvom svojho obhajcu vo vyjadrení reagoval:

- obvinený oznámil rekonštrukciu bytu príslušnému stavebnému úradu ústne, keďže ho tento správny orgán informoval, že postačí oznámenie v ústnej forme;
 - počas celého priebehu rekonštrukcie, kedy nebolo s predmetným ohrievačom žiadnym spôsobom manipulované, sa mohol dôvodne domnievať, že rekonštrukcia kúpeľne v podobe rozšírenia miestnosti, výmeny dverí a osadenia ventilátora nebude mať vplyv na bezpečnosť prevádzkovania plynového prietokového ohrievača;
 - ak odborne spôsobilá osoba vykoná opravu plynového prietokového ohrievača a neupozorní užívateľa, ktorým bola nájomníčka, že používanie nie je bezpečné, nemôže za takto vzniknutú situáciu niesť trestnoprávnu zodpovednosť obvinený ako prenajímateľ bytu, nie je preto prípustné, aby bola od obvineného vyžadovaná vyššia miera odbornej spôsobilosti ohľadom bezpečnosti prevádzkovania plynového prietokového ohrievača vody, než má kvalifikovaný opravár;
 - mal za to, že aj napriek existencii dvoch skupín vzájomne si odporujúcich dôkazov bola prítomnosť pracovníkov spoločnosti W., X. v byte obvineného v roku 2012 preukázaná jednak výpoveďou obvineného a taktiež výpoveďami svedkov P. D., U. O. a B. W., zároveň v súlade s úvahou Krajského súdu v Košiciach je zrejmé, že výpovede pracovníkov a konateľky zmienenej spoločnosti, boli účelové, keďže sa snažili zbaviť ťarchy hroziacej zodpovednosti za nesprávne posúdenie dôvodu zápachu spalín a nesprávneho postupu pri opravě;
 - správa o odbornej skúške plynového zariadenia z roku 2010 obsahuje v súvislosti s bytom obvineného tento záver: „...závady nebránia bezpečnému prevádzkovaniu plynového zariadenia“, z čoho jednoznačne vypláva, že ak by sa obvinený o obsahu revíznej správy dozvedel, mohol by sa dôvodne domnievať a spoliehať, že závady nie sú prekážkou bezpečnej prevádzky plynového zariadenia v jeho byte;
 - z vykonaného dokazovania je preukázané, že od nadobudnutia vlastníctva bytu obvineného v roku 2009, bola v roku 2010 vykonaná odborná skúška a v roku 2012 odborná oprava plynového prietokového ohrievača nachádzajúceho sa v byte obvineného, a teda do momentu smrti X. P. v roku 2013 nebola, napriek vykonaniu dvoch nepovinných odborných úkonov, konštatovaná žiadna závada, ktorá by bránila bezpečnému prevádzkovaniu predmetného zariadenia;
 - ako vlastník bytu obvinený pristupoval k plynovému zariadeniu so všetkou vážnosťou, žiadnym spôsobom doňho počas cele doby vlastníctva bytu svojpomocne nezasahoval, neodpájal ho a v prípade vzniku závady, túto situáciu bezodkladne riešil privolaním odbornej pomoci;
 - obvinený svojim konaním vynaložil potrebnú mieru opatrnosti a mal primerané dôvody sa domnievať a spoliehať, že prevádzka plynového prietokového ohrievača je bezpečná a byt udržiava v stave spôsobilom na riadne užívanie bez akýchkoľvek závad na plynovom zariadení;
 - stotožnil sa s odvolacím súdom aj v tom smere, že aj po vykonaní všetkých dostupných dôkazov ostali o subjektívnej stránke trestného činu značné pochybnosti a nebolo možné situáciu posúdiť inak ako aplikovať zásadu in dubio pro reo a spod obžaloby ho oslobodiť.
- Žiadal tak, aby dovolací súd dovolanie ministerky spravodlivosti SR podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

K dovolaniu sa využijúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril okresný prokurátor síce v podstate takto:

„Po dôslednom preštudovaní rozsudkov tak krajského, ako aj okresného súdu, ako aj súvisiaceho spisového materiálu konštatujem, že krajský súd v predmetnom rozsudku vyhodnotil vykonané dôkazy inak než okresný súd a rozhodol o oslobodení obžalovaného spod obžaloby. Skutočnosť, že krajský súd vyhodnotil zabezpečené dôkazy inak než okresný súd však automaticky neznamena, že krajský súd svoje rozhodnutie založil na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, čo by zakladalo existenciu

dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Krajský súd v Košiciach sa podrobne zaoberal jednotlivými skutočnosťami prezentovanými v podanom odvolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky (aplikácia princípu povinnej opatrnosti a zásady „in dubio pro reo“), kde na jeho právne úvahy v tejto súvislosti poukazujem.

Napokon uvádzam, že po doručení písomného vyhotovenia rozhodnutia krajského súdu z 15. novembra 2022 prokurátor tunajšej prokuratúry nepodal podnet na podanie dovolania.

S poukázaním na skutočnosti prezentované v tomto stanovisku mám za to, že v danej trestnej veci nie sú dané dovolacie dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a navrhujem, aby dovolací súd v zmysle § 382 písm. c) Trestného zákona odmietol podané dovolanie. “

Poškodená v podaní svojho obhajcu uviedla, že sa s podaním dovolania a jeho odôvodnením v plnom rozsahu stotožnila, k jeho obsahu sa pripojila a považovala ho za dôvodné. Bola toho názoru, že z jej strany nie je potrebné uvádzať ďalšie skutočnosti, ktoré by predmetné dovolanie dopĺňali. Mala za to, že je argumentačne dostatočne vyčerpávajúce a z toho dôvodu sa ku nemu osobitne nevyjadrovala.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 1 Trestného poriadku], na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku nepriznáva, v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku). Obvinený zároveň bol v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom (§ 373 ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Minister spravodlivosti označil ako dôvody dovolania § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ako druhý v poradí dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorým sa najvyšší súd vzhľadom na jeho podstatu týkajúcu sa skutku bude zaoberať skôr. Dôvody dovolania len uviedol, preto bolo úlohou najvyššieho súdu aj námietky relevantne zaradiť.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Samotné ustanovenie § 371 ods. 3 Trestného poriadku predstavuje osobitný dôvod dovolania, ktorým možno napadnúť rozhodnutia vymenované v § 368 ods. 2 Trestného poriadku.

Minister spravodlivosti v zmysle zmieneného § 371 ods. 3 Trestného poriadku podá dovolanie z tohto dôvodu jednak proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený. Tým dotknutý dôvod

dovolania vybočuje z okruhu dôvodov v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, keď môže skúmať skutkové závery napadnutého rozhodnutia, prípadne vo veci skôr konajúcich súdov.

Dôvodom dovolania podľa naposledy citovaného znenia zákona je ďalej tiež skutočnosť, ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. Znamená to závažnú chybu pri objasňovaní veci, čím ovplyvnila skutkové závery rozhodnutia s ohľadom na okolnosti podstatné pre rozhodnutie.

Ak minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 TP pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 TP), keďže len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné [§ 382 písm. c) TP] (R 45/2017).

Ustanovenie § 371 ods. 3 Trestného poriadku tak formuluje ďalšie dôvody dovolania, ktoré na rozdiel od dôvodov špecifikovaných v odseku 1 a 2 majú skutkový charakter. Na ich uplatnenie je oprávnený výlučne minister spravodlivosti. Tieto dôvody postihujú chyby súdu pri hodnotení dôkazov vo vzťahu k zisťovaniu skutkového stavu alebo pri dôkaznom postupe, ktorý zákon upravuje pri zisťovaní skutkového stavu.

Z doslovného výkladu predmetného ustanovenia možno vyvodiť, že minister spravodlivosti má povinnosť podať dovolanie v prospech alebo v neprospech obvineného v prípade, ak má pochybnosť, či bol z vykonaných dôkazov dostatočne zistený skutkový stav, resp. ak dospeje k záveru, že závažným spôsobom boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť náležité zistenie skutkového stavu. Podanie dovolania z dôvodov vymedzených v uvedenom ustanovení je však obmedzené materiálnou podmienkou vyplývajúcou z § 371 ods. 5 Trestného poriadku, a teda podmienkou vo forme zásadného ovplyvnenia postavenia obvineného.

Čo sa už konkrétne potom týka namietaného zo strany ministra spravodlivosti ten v podanom dovolaní poukázal na danosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku predovšetkým z ohľadu posúdenia vykonaných dôkazov v rozpore s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, nesprávnej aplikácie zásady in dubio pro reo, čo malo zo strany odvolacieho súdu viesť k nezákonnému oslobodeniu obvineného podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku. Podstatou dovolacej argumentácie ministra spravodlivosti bolo, že rozhodnutie krajského súdu a spôsob jeho prístupu ku kvalifikácii skutku obvineného a jeho hodnotenie vykonaných dôkazov vo veci nie sú založené na prísne logickom úsudku, ku ktorému by súd dospel na podklade starostlivého posúdenia každého vykonaného dôkazu z hľadiska jeho prípustnosti, závažnosti a vierohodnosti tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku. S poukazom na v čase skutku platnú úpravu vzťahujúcu sa k povinnostiam vlastníkov bytov sa preto nemôže stotožniť s názorom odvolacieho súdu, že v danej veci boli splnené podmienky na aplikáciu zásady in dubio pro reo. Poukázal opakovane na absenciu dokladu o návšteve pracovníkov spoločnosti W., X. v byte patriaceho obvinenému. Pripúšťa, že v danej veci existuje reťaz príčin, ktoré viedli k vzniku spôsobeného následku - smrti poškodeného. Obvineného však nič nezabavuje zodpovednosti za základnú príčinu vzniku následku, ktorou je nedbanlivý a nedôsledný postup pri rekonštrukcii bytu.

V predmetnej veci súd prvého stupňa obvineného uznal vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona a následne bol rozsudkom odvolacieho (krajského) súdu spod obžaloby oslobodený podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nepovažoval za trestný čin. Krajský súd v Košiciach na základe vykonaného dokazovania dospel k inému právnomu záveru, ako súd prvého stupňa, pričom základ jeho argumentácie bol, že existovali dôvodné pochybnosti o vine, ktoré nebolo možné odstrániť vykonaním dostupných dôkazov, a preto bolo potrebné rozhodnúť v jeho prospech.

Minister spravodlivosti v podanom dovolaní predostrel odlišné (vlastné) hodnotenie dokazovania, ktoré sa v podstate zhodovalo s argumentáciou súdu prvého stupňa - Okresného súdu Košice II.

Obvinenému sa v obžalobe kládlo za vinu, že mal formou nevedomej nedbanlivosti spáchať prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona v dôsledku neodbornej rekonštrukcie bytu v jeho vlastníctve, ktorý následne prenajal.

Podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona kto inému z nedbanlivosti spôsobí smrť, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Podľa § 16 Trestného zákona Trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel':

- a) vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo
- b) nevedel, že svojim konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Podľa § 122 ods.1 Trestného zákona konaním sa rozumie aj opomenutie takého konania, na ktoré bol páchatel' podľa okolností a svojich pomerov povinný.

Ako už bolo uvedené, obvinenému sa kládlo v obžalobe za vinu spáchanie nedbanlivostného trestného činu a to vo forme nevedomej nedbanlivosti.

Nevedomá nedbanlivosť tak, ako je definovaná v ustanovení § 16 ods. 1 písm. b) Trestného zákona predpokladá kvalifikovanú neexistenciu predstáv páchatel'a o tom, že svojim konaním môže poruchu alebo ohrozenie objektu príslušnej skutkovej podstaty trestného činu spôsobiť, a to napriek tomu že o tejto možnosti vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery vedieť mal a mohol. Chýba teda kvalifikovane zložka predstavová a v dôsledku toho chýba i kvalifikovane zložka voľná. Existuje tu však požiadavka, aby páchatel' napriek svojej konkrétnej nevedomosti o možnosti vzniku poruchy či ohrozenia, o týchto skutočnostiach vedel a síce vzhľadom k okolnostiam a svojim pomerom, nutne a zároveň v rámci svojich možností. Objektívnym hľadiskom sú teda okolnosti prípadu a povinnosť páchatel'a vedieť (vedieť mal) a subjektívnym hľadiskom sú jeho osobné pomery a jeho možnosť vedieť (vedieť mohol). Pre konštatovanie záveru o nevedomej nedbanlivosti musia byť prítomné (naplnené) obe hľadiská kumulatívne, ak jedno z nich chýba, o nedbanlivosť sa nejedná.

Zároveň však pre vyvodenie trestnej zodpovednosti je potrebné preukázať kauzálny nexus (príčinný vzťah) medzi konaním páchatel'a a vzniknutým (spôsobeným) následkom. Keďže široké filozofické chápanie kauzality nie je pre trestné právo vyhovujúce, uplatňujú sa určité korektívy, a to predovšetkým v podobe teórie podmienky, teórie príčiny a teórie adekvátneho vzťahu. Československá teória vychádzala a i súčasná česká a slovenská trestnoprávna teória vychádza z teórie podmienky. Vychádzajúc z tejto teórie je konanie príčinou následku ak:

- by následok bez neho nenastal vôbec,
- alebo by bez neho nenastal takým spôsobom akým konkrétne nastal, resp. by nastal ale podstatne inak čo do času, miesta, intenzity a spôsobu vyvolaného následku.

Pracuje sa tu s tzv. umelou izoláciou páchatel'ovho konania ako trestnoprávne relevantnej príčiny rovnako významného následku. Napriek tomu sa musia zohľadňovať aj iné skutočnosti, než len samo konanie páchatel'a. Tento prístup je vyjadrený v korektíve gradácie príčinnej súvislosti, keď sa hodnotí, čo horizontálne, teda popri konaní páchatel'a prispelo právne významným spôsobom ku vzniku následku. Vertikálne, teda v rámci samotného konania sa potom skúmajú jeho dielčie komponenty, teda do akej miery pôsobili rovnako po právnej stránke kauzálnne významne.

Uvedené aplikačné postupy umelej izolácie a gradácie predstavujú objektívne korektívy.

Kauzalitu je však potrebné pomerovať i korektívom subjektívnym ktorý vyžaduje, aby objektívny kauzálny nexus (príčinný vzťah) medzi konaním a následkom aspoň v základných rysoch bol zároveň zahrnutý zavinením páchatel'a a to či už vo forme úmyslu, alebo nedbanlivosti.

Zároveň môže prísť aj k prerušeniu (pretrhnutiu) príčinného vzťahu, pričom v konečnom dôsledku sa riešenie tohto problému opiera o korektív zavinenia. Kauzálny nexus medzi konaním a následkom sa objektívne preruší, ak by nová skutočnosť, či medzipríčina pôsobila ako výlučná a samostatná príčina

ktorá spôsobila následok bez ohľadu na konanie pôvodného páchatľa.

V danom prípade by nepochybne mohol existovať kauzálny nexus medzi konaním (opomenutím) obvineného a spôsobeným následkom, ak by kauzálny nexus pokračoval bez „pristúpenia“ novej skutočnosti. V tom prípade by bolo správne konštatovanie súdu prvého stupňa v rozsudku, ako i konštatovanie ministra spravodlivosti v dovolaní.

Dovolací súd však zistil, že je nepochybne preukázané, že obvinený na popud nájomníčky bytu P. D. ešte pred vznikom trestnoprávneho následku zabezpečil účasť pracovníkov odbornej firmy W., X., a to za účelom odborného prezretia stavu prietokového ohrievača, zistenia stavu a prípadných závad a ich odstránenia. Do predmetného bytu sa skutočne pracovníci s potrebnou odbornou špecializáciou dostavili. Dokonca zdemontovali kryt predmetného ohrievača a prezreli ho. Následne svedkyňa D. oznámili že je všetko v poriadku, na ohrievač dali nálepku odbornej firmy a odišli.

Skutočnosť, že sa do bytu obvineného dostavili pracovníci odbornej servisnej firmy je nespochybniteľne preukázaná výpoveďou svedkyne D., svedka W., svedka O. a existenciou nálepky danej firmy na prietokovom ohrievači.

Ak si už zamestnanci danej firmy nevedeli spomenúť či v byte boli a o oprave neexistuje ani záznam, tak to z ich strany svedčí len o ich určitej „opatrnosti“ v súvislosti s možnými zodpovednosťami následkami. Na preukázanie skutočnosti, že v danom byte boli a ohrievač servisne prehliadli to nemá žiadny vplyv.

Napokon aj z výpovede znalca Ing. F. jasne vyplynulo, že odborná servisná firma musí pri servise zákroku skúmať aj to, či sú splnené podmienky pre bezpečnú prevádzku plynového spotrebiča, medzi ktoré patrí predovšetkým neuzatvárateľný otvor na podlahe. V prípade takejto závažnej bezpečnostnej závady musí plynový spotrebič až do jeho odstránenia odstaviť z prevádzky.

Z uvedeného je následne zrejmé, že potom čo obvinený zabezpečil prehliadku plynového prietokového ohrievača odbornou servisnou firmou a následne bola nájomníčka bytu a nepriamo i obžalovaný zamestnancami s potrebnou odbornou kvalifikáciou ubezpečený, že je všetko v poriadku, prišlo k prerušeniu (pretrhnutiu) kauzálneho nexu vo vzťahu k následku. Od tohto momentu začala vo vzťahu k výsledku pôsobiť nová príčina, ktorá mala bezprostredný vzťah k spôsobenému následku.

Aplikáciou korektívy zavinenia potom prišlo k tomu, že ďalší vývoj kauzálneho nexu už nebol od daného momentu zahrnutý ani aspoň v základných rysoch v potrebnej miere zavinením páchatľa (obvineného). Inými slovami, ak laika ubezpečí osoba s potrebnými odbornými znalosťami, že je všetko v poriadku, nemožno skonštatovať, že o prípadnom trestnoprávnom následku vzhľadom na okolnosti a svoje osobné pomery vedieť mohol a mal.

Nemožno preto súhlasiť s ministrom spravodlivosti o údajnom postupe krajského súdu v nesúlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

V postupe krajského súdu preto nebolo zistené také pochybenie, ktoré by napĺňalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok

vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

Čo sa týka námietok ministra spravodlivosti spočívajúcich v polemike so záverom krajského súdu o nenaplnení subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorý bol predmetom trestného stíhania, najvyšší súd, tieto posúdil už vyššie v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pod ktorý podradil dovoláciu argumentáciu ministra en bloc.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania namietaných ministrom spravodlivosti rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.